

MILJØMINISTERIET

Den 2. marts 1987

Redegørelse til Folketinget

om

en samlet strategi på marginaljordsområdet

1. Baggrund

Folketinget vedtog den 23. januar 1986 en dagsorden, der opfordrede regeringen til

- inden 1. marts 1987 at fremlægge en samlet strategi på marginaljordsområdet.
- at fremskaffe de nødvendige ressourcer hertil.
- indtil en strategi er vedtaget at sikre et stop for inddragelse af ny jord under omdrift.

Der blev herefter igangsat et omfattende udredningsarbejde i form af såkaldte pilotprojekter med henblik på at få klarlagt, hvilke offentlige initiativer der kunne være behov for. Regeringens strategi er i høj grad baseret på dette udredningsarbejde. Der er endvidere taget hensyn til den udvikling, der har fundet sted siden vedtagelsen af dagsordenen. Det gælder eksempelvis ændringer i EFs landbrugspolitik og fremlæggelsen af handlingsplanen mod forurening af det danske vandmiljø med næringsalte.

2. Strategiens målsætning

Regeringen finder, at følgende hovedmål bør være bestemmende for de kommende års strategi:

- at bevare udyrkede eller ekstensivt dyrkede arealer
- at beskytte særligt miljøfølsomme områder som vandløb, søer, naturarealer, ferske enge m.v.
- at afbøde konsekvenserne af marginaliseringen i tilfælde, hvor en opgivelse af dyrkningen betragtes som uacceptabel af

landskabelige grunde eller af hensyn til lokalsamfundene.

Selv om der i de senere år er sket en betydelig indsats for et bedre miljø, må en række miljø- og naturværdier nu yderligere sikres. En tilpasning inden for jordbruget er derimod en langsigtet proces, der helt overvejende må bygge på frivillighed. Dynamikken og fleksibiliteten i jordbrugerhvervene skal samtidig tilgodeses.

Ved marginaljorder forstås arealer, som ikke kan dyrkes, eller som ligger på dyrkningsgrænsen af naturmæssige, tekniske eller økonomiske årsager. Deres betydning for landbrugsproduktionen vil på et givet tidspunkt være bestemt af konjunkturerne i bredere forstand. Det må bero på den enkelte landmands overvejelser, om jorden vil blive udnyttet til landbrugsdrift.

Ud fra denne definition vil marginaljordsområderne især findes inden for følgende arealkategorier:

- tørre, sandede jorder i omdrift, som ikke kan vandes
- arealer, der på grund af terrænhældninger alene anvendes til græsning
- arealer, der ikke kan tages ind i omdriften på grund af miljømæssige eller andre hindringer
- naturarealer i landbrugsarealet (agerlandets småbiotoper)
- større naturarealer, primært heder og moser.

På baggrund af de natur- og miljøhensyn, der indgår i marginaljordsstrategien, vil denne tillige omfatte arealer, der har væsentlige